

The Orissa Gazette

EXTRAORDINARY
PUBLISHED BY AUTHORITY

No. 1777 CUTTACK, SATURDAY, DECEMBER 16, 2006 / MARGASIRA 25, 1928

STATE ELECTION COMMISSION, ORISSA, SAMABAYA BHAWAN,
JANAPATH, UNIT-IX, BHUBANESWAR-753022

ORDER

The 15th December 2006

No. 4990-SEC.—The State Election Commission, in exercise of power vested in it by Article 243K of Constitution of India and Panchayat Acts/Rules has devised a Model Code of Conduct both in Oriya & English version (Annexure-I & II) for free and fair election which will come into force from the date of issue of notifications by State Election Commission till the date of completion of all direct election.

By order and in the name of
State Election Commission, Orissa
S. K. PRADHAN
Special Secretary

Annexure-I

MODEL CODE OF CONDUCT FOR OBSERVANCE BY POLITICAL PARTIES AND
CANDIDATES DURING ELECTIONS TO THREE TIER P. R. Is. IN ORISSA

CHAPTER I

General Conduct

- (1) No political party or candidate shall use any words either spoken or written, or commit any act or otherwise, which shall, on grounds of religion, sex, place of birth, residence, language, caste or community, create any disharmony or feelings of enmity or hatred or ill-will between different groups or communities.
- (2) No political party or candidate shall use, or encourage use, overtly or covertly, of criminal force or violence which is likely to cause fear or alarm or feeling of insecurity amongst any group of voters or disturb public peace or tranquility.
- (3) No place of worship, or building/offices/accommodation belonging to Government or educational institutions shall be used for election meeting/propaganda/workers' meet, etc.
- (4) No obstruction or intimidation shall be caused to a prospective candidate which shall prevent him in filing his nomination.
- (5) All political parties and candidates shall co-operate with officers on election duty
- (6) All parties and candidates shall avoid scrupulously all activities which are corrupt practices and offences under the election-Law.

CHAPTER II

Meeting & Procession : Canvassing & Propaganda

- (1) No political party or Candidate shall give any gratification to any voter or group of voters which may prevent the voter(s) from exercising their electoral right freely.
- (2) No election meeting shall be disturbed in any way by any rival political party or its candidate(s) or sympathisers.
- (3) Permission from competent authority shall be taken in advance to hold public meetings in public places and for taking out processions on public roads. Prohibitory orders in force in public places shall be respected. Permission to use public places for holding election meetings and to take out procession on public roads shall be given by the appropriate authority **on first come first serve basis**. Local police and Magistracy shall be kept informed of public meetings/processions and their directions/instructions /restrictions shall be obeyed.
- (4) Character assassination of candidates / leaders which creates ill feelings and tension, shall be avoided
- (5) Burning of effigies of leaders of political parties is prohibited. Criticism of rival candidates on aspects of private life or of political parties on the basis of unverified allegations shall be avoided. No demonstration or picketing in any form before the residence of any individual or before Government offices shall be allowed.
- (6) Permission from competent authority shall be obtained for use of loudspeakers and in any case, such loudspeakers must not be used **between 10 P. M. of the night to 7 A. M. next morning**. Use of loudspeakers shall be completely **stopped 36 hours** before the beginning of the poll.
- (7) Display of posters/pamphlets/hoardings/banners or writings on the walls of Government buildings/ Educational/Religious institutions/Shrines/Public roads are prohibited. Such display and writings can however be made on private buildings or lands or space with the written permission of the owners concerned.
- (8) All printed materials connected with electioneering shall bear the name of the printer and publisher, so that responsibility can be fixed in case of publication of any documents containing illegal, offending and objectionable materials.
- (9) No party or candidate shall convene, hold or attend any public meeting in any polling area during the period of **thirty-six hours preceding** the time fixed for the commencement of the poll.

CHAPTER III

Polling Area & Polling Day

- (1) All political parties and candidates shall co-operate with the officers on Poll duty
- (2) No party or candidate shall, on the date on which a poll is taken, commit any of the following acts within the polling stations or in any public or private place within a radius of one hundred meters of the polling station, namely :-
  - (a) canvassing for votes ;
  - (b) soliciting the vote of any elector ;
  - (c) persuading any elector not to vote for any particular candidate ;
  - (d) exhibiting any notice or sign (other than official notice) relating to election.

- (3) No obstruction, annoyance or intimidation shall be caused to the voters which will prevent them from exercising their free choice.
- (4) No liquor or intoxicant shall be served by any political party or candidate to their workers/supporters on the Polling Day and during **the 36 hours preceding it**.
- (5) All political parties and candidates shall supply to their authorised workers suitable badges or identity card.
- (6) Identity slips supplied by the political parties and candidates to voters shall be on plain white paper and shall not contain any symbol, name of the candidate or name of the party.
- (7) The camps set up by a candidate beyond 100 meters of the polling station shall not display any poster, flag, symbol or any other propaganda material. No eatables shall be served or crowds allowed at the camps.
- (8) All political parties and candidates shall co-operate with the authorities in complying with the restrictions to be imposed on the plying of vehicles on the Polling Day and obtain permits for them which should be displayed prominently on those vehicles. Conveyance of voters to and from a polling station by or on behalf of a party or candidate is prohibited.
- (9) Except the voters and authorised persons, no one else shall enter into any polling booth without permission from the State Election Commissioner/District Magistrate. Ministers, Ministers of State and Dy. Ministers, Chief Whip, Dy. Chief Whip, Leader of the Opposition, M.P., M.L.A., Presidents and Vice-Presidents of Zilla Parishads, Chairperson and Vice-Chairpersons of Municipal Bodies shall not enter any polling station or place of counting except in their capacity as a candidate or voter or authorised agent.
- (10) Any political party or candidate which/who faces any difficulty shall be free to approach the State Election Commission, the Election Observers (if any) in charge of the area or the Election Officer concerned for redressal of their grievances within the parameters of the existing Law.

CHAPTER IV

Party/Parties in Power and Persons holding public offices

The Party/Parties in power whether in the Centre or in the State shall ensure that no cause is given for any complaint that it/they has/have used its/their official position for the purpose of its/their election campaign, and in particular—

- (1) Ministers, Ministers of State and Deputy Ministers, Government Chief Whip, Dy. Chief Whip and Leader of the Opposition, President and Vice-President of Zilla Parishad, M.Ps. & M.L.As. and persons holding public offices who are provided with official perquisites and transport, shall not combine their official visits with electioneering work and shall not also make use of the official machinery or personnel or transport or Circuit House, Dak Bungalows, etc. for election campaigning directly or indirectly.
- (2) Whenever the dignitaries specified in Para. (1) above decide to address election meeting(s) in any area for political work connected with electioneering, the journey to such places shall not be performed in Government transport. The role of officials will be limited to maintenance of law and order and affording normal security to them.
- (3) Except for normal development works and programmes which have already commenced, relief and restoration works as a sequel to natural calamities and emergent nature of works, expenditure for which have been voted by the State Legislature, will continue ; no new schemes/ programmes/ works/projects of any kind shall be started nor any financial concession be promised or announced by Government or any official agency which would have the effect of influencing, directly or indirectly, the voters in favour of the candidate (s) of the party in power.

In case of doubt, all concerned are advised to seek a clarification from the Commission

- (4) No "Bhumi Puja", . laying of foundation stones or inaugural ceremonies in respect of works/projects/ programmes, funded partly or wholly by Government, or out of M.P./M.L.A. LAD fund shall be undertaken by Ministers or any public dignitary in any constituency. Such functions and ceremonies, even if organised in Urban areas, are prohibited if such works/projects/programmes are primarily intended for the benefit of the Rural areas and to influence the rural voters.
- (5) No assurance influencing voters nor any proposal for sanction of projects out of M.P./M.L.A. LAD fund shall be given during the operation of model code of conduct.
- (6) Government accommodation, viz. Rest Houses, Inspection Bungalows, Circuit Houses or Guest Houses of Government undertakings (Central or State) and the like, whether in Urban or Rural areas, shall be afforded in fair manner to leaders of all political parties or their candidates as per respective occupation rules. But such accommodation facilities shall not be used or allowed to be used as a campaign office or for holding party workers' meeting for the purpose of election propaganda.
- (7) No advertisement or publication at the cost of Central or State Government/Public undertakings/ Corporations/Co-operatives, etc. highlighting achievements, which will have the effect of influencing the voters in elections shall be issued/published.
- (8) Mass media viz. Radio/Television shall not be used to broadcast/telecast any news/visuals which will have the effect of influencing the voters in favour of any political party/candidate.
- (9) The directions and restrictions contained in this Chapter shall also apply, *mutatis mutandis*, to Central and State Ministers so far as these relate to them/to non-official Chairpersons and non-official Directors of Government, Companies and Corporations, whether State or Central/non-official Chairpersons and Vice-Chairpersons/Presidents and Vice-Presidents of Panchayati Raj Institutions and Urban Local Bodies/ Presidents of Co-operative Societies including Apex Bodies and other Bodies and Authorities in which public funds are invested or to whom public funds are granted, notwithstanding the quantum of such funds.

The Model Code of Conduct shall become operational from the date of issue of election notification by the State Election Commission, Orissa and shall remain in force till completion of counting to the three tier P.R.s.

CORRUPT PRACTICES

The following are the extracts from the relevant Panchayat Acts on corrupt practices during elections and penalties thereof.

I. ORISSA (GRAMA) PANCHAYAT ACT, 1964

CHAPTER V

"Section 41—The following shall be deemed to be **corrupt practices** for the purposes of this chapter, namely :—

- (1) **bribery**, that is to say, any gift, offer or promise by a candidate or by any other person on his behalf or any gratification to any person whomsoever—
  - (i) with the object, directly or indirectly of inducing—
    - (a) a person to stand or not to stand as or to withdraw from being a candidate, or to retire from contest at such election ; or
    - (b) an elector to vote or refrain from voting at such election ; or
  - (ii) as reward to—

- (a) a person for standing or refraining from standing as candidate, or for having withdrawn his candidature or for having retired from contest ; or
- (b) an elector for having voted or for refraining from voting.

Explanation— For the purpose of this clause, the term gratification includes all forms of entertainment and all forms of employment for rewards but does not include the payment of any expenses incurred *bona fide* for the purpose of such election.

- (2) **Undue influence**, that is to say, any direct or indirect interference or attempt to interfere on the part of a candidate or any other person on his behalf with free exercise of the electoral right of any person ;
  - (a) without prejudice to the generality of the provisions of this clause, any such person as is referred to therein, who—
    - (i) threatens any candidate or any elector or a person in whom a candidate or an elector is interested, with injury of any kind including social ostracism and ex-communication or of expulsion from any caste or community ; or
    - (ii) induces or attempts to induce a candidate or an elector to believe that he, or any person in whom he is interested will become or will be rendered an object of divine displeasure or spiritual censure, shall be deemed to interfere with the free exercise of the electoral right of such candidate or elector within the meaning of this clause ; and
  - (b) a declaration of public policy or, a promise of public action or the mere exercise of a legal right without intent to interfere with an electoral right shall not be deemed to be interference within the meaning of this clause.
- (3) The **systematic appeal** by a candidate or by any other person on his behalf to vote or refrain from voting on grounds of caste, race, community or religion or of the use of national symbols such as the National Flag or the National Emblem, for the furtherance of the prospects of the candidate's election.
- (4) The **Publication** by the candidate or by any other person on his behalf of any statement of fact which is false and which he either believes to be false or does not believe to be true in relation to the personal character or conduct of any candidate, or in relation to the candidature or withdrawal or retirement from contest of any candidate, being a statement reasonably calculated to prejudice the prospect of that candidate's election.
- (5) **The hiring or procuring** whether on payment or otherwise, of any vehicle or vessel by a candidate or by any other person on his behalf for the conveyance of any elector, other than the candidate or any member of his family to or from any polling station or place fixed for the poll.

Explanation—In this clause, the expression "vehicle" means any vehicle used or capable of being used for the purpose of road transport whether propelled by mechanical power or otherwise and whether used for drawing other vehicles or otherwise.

- (6) The **obtaining or procuring** or abetting or attempting to obtain or procure by a candidate or by any other person on his behalf **of any assistance**, other than the casting of a vote, for the furtherance of the prospects of the candidate's election from any person in the service of the State Government or in the employ of the Local Authority.

Section 39 (1) –The Civil Judge (Jr. Division) shall declare the election of a returned candidate void, if he is of the opinion—

XX   XX   XX   XX   XX   XX   XX

- (b) **that corrupt practice has been committed by the candidate"**

ORISSA PANCHAYAT SAMITI ACT, 1959

CHAPTER VI-A

"Section 44-N—The following shall be deemed to be **corrupt practices** for the purposes of this Chapter, namely :—

- (1) **bribery**, that is to say, any gift, offer or promise by a candidate or by any other person on his behalf or any gratification to any person whomsoever—
  - (i) with the object, directly or indirectly of inducing—
    - (a) a person to stand or not to stand as or to withdraw from being a candidate; or to retire from contest at such election ; or
    - (b) an elector to vote or refrain from voting at such election ; or
  - (ii) **as a reward** to —
    - (a) a person for standing or refraining from standing as a candidate, or for having withdrawn his candidature or for having retired from contest ; or
    - (b) an elector, for having voted or for refraining from voting.

Explanation—For the purpose of this clause, the term "gratification" includes all forms of entertainment and all forms of employment for rewards ; but it does not include the payment of any expenses *bona fide* incurred for the purposes of such election ;
- (2) **undue influence**, that is to say, any direct or indirect interference or attempt to interfere on the part of a candidate or any other person on his behalf, with the free exercise of the electoral right of any person :
 Provided that—
  - (a) without prejudice to the generality of the provisions of this clause, any such person as is referred to therein, who—
    - (i) threatens any candidate or any elector or a person in whom a candidate or an elector is interested, with injury of any kind including social ostracism and ex-communication or of expulsion from any caste or community ; or
    - (ii) induces or attempts to induce a candidate or an elector to believe that he, or any person in whom he is interested will become or will be rendered an object of divine displeasure or spiritual censure, shall be deemed to be interference with the free exercise of the electoral right of such candidate or elector within the meaning of this clause ; and
  - (b) a declaration of public policy, or a promise of public action or mere exercise of a legal right without intent to interfere with an electoral right, shall not be deemed to be interference within the meaning of this clause ;
- (3) the **systematic appeal** by candidate or by any other person on his behalf to vote or refrain from voting on ground of caste, race, community or religion or of the use of national symbols, such as, the National Flag or the National Emblem, for the furtherance of the prospects of the candidate's election ;
- (4) the **publication** by the candidate or by any other person on his behalf of any statement of fact which is false and which he either believes to be false or does not believe to be true in relation to the personal character or conduct of any candidate, or in relation to the candidature or withdrawal or retirement from contest of any candidate, being a statement reasonably calculated to prejudice the prospect of that candidate's election ;
- (5) the **hiring or procuring** whether on payment or otherwise of any vehicle or vessel by a candidate or by another person on his behalf for the conveyance of any elector, other than the candidate or any member of this family to or from any polling station or place fixed for the poll :

Provided that the hiring of vehicle or vessel by an elector or by several electors at their joint cost for purpose of conveying him or them to or from any such polling station or place fixed for the poll, shall not be deemed to be a corrupt practice under this clause if the vehicle or vessel so hired is a vehicle or vessel not propelled by mechanical power :

Provided further that the use of any public transport vehicle or railway carriage by an elector at his own cost for the purpose of going to or coming from any polling station or place, shall not be deemed to be a corrupt practice under this clause.

Explanation— In this clause the expression "vehicle" means any vehicle used or capable of being used for the purpose of road transport whether propelled by mechanical power or otherwise and whether used for drawing other vehicles or otherwise ;

- (6) the obtaining or procuring or abetting or attempting to obtain or procure by a candidate or by any other person on his behalf of any assistance, other than the casting of a vote for the furtherance of the prospects of the candidate's election from any person in the service of the Government or in the employ of any Local Authority."

"Section 44-L—Grounds for declaring election void ; (1) The Civil Judge (Senior Division) shall declare the election of returned candidate void, if he is of the opinion—

- (a) **that such person committed during or in respect the election proceedings a corrupt practice as specified in Section 44-N....."**

III. ORISSA ZILLA PARISHAD ACT, 1991

CHAPTER V

"Section 32 : (1) No election of a person either as a member or as the President or Vice-President of a Parishad held under this Act shall be called in question except by an election petition presented before the District Judge having jurisdiction over the place at which the office of the Parishad is situated.

- (2) For the purposes of sub-section (1), the provisions contained in Chapter VI-A (hereinafter referred to in this Section as the said Chapter) of the Orissa Panchayat Samiti Act, 1959 shall *mutatis mutandis* apply....."

ELECTION OFFENCES

The following are the extracts of the relevant Panchayat Acts/Indian Penal Code, 1860 on Election offences and penalties thereof.

I. ORISSA (GRAMA) PANCHAYAT ACT, 1964

CHAPTER V

"Section 28 : No person who is in the service of the State Government or of any local authority shall, by canvassing on behalf of any candidate or otherwise, interfere or in any way use his influence in an election and a breach of the provisions of this Section shall render the person **liable to have his services terminated.**

Section 29 : A person shall be guilty of an election offence, if he—

- (a) fraudulently defaces, or otherwise alters or tampers or destroys any nomination paper or ballot papers ; or

- (b) fraudulently defaces, injures, disturbs, destroys or removes any list, notice or other documents affixed or otherwise published in accordance with the provisions of this Act and the rules made thereunder ; or
  - (c) without due authority supplies any ballot paper to any person or receives any ballot paper from any person or is in possession of any ballot paper ; or
  - (d) fraudulently puts into any ballot box anything other than the ballot paper which he is authorised by law to put in ; or
  - (e) without due authority destroys, takes, opens or otherwise interferes with any ballot box or ballot paper then in use for the purposes of the election ; or
  - (f) obstructs or in any way interferes in the performance of the duties of any officer or servant appointed or employed for the purpose of holding and conducting elections ; or
  - (g) being required by the provisions of this Act and the rules made thereunder to do any act or take any proceedings, neglects, or refuses to do any such act or to take any such proceedings.
- (2) **Any person guilty of an election offence under this Section shall be punishable on conviction with fine which may extend to rupees one hundred and when the offence is a continuing one, with a further fine which may extend to five rupees for everyday after the date of the first conviction, during which the offender is proved to be a persistent committer of the offence."**

II. ORISSA PANCHAYAT SAMITI ACT, 1959

CHAPTER III

"Section 16-B (2) : In the absence of any provision in this Act or the rules made thereunder the provisions contained in the Representation of the People Act, 1950 and the Representation of People Act, 1951 shall *mutatis mutandis* apply for the purposes of election to Samitis in the following matters, namely :—

- (i) preparation, revision and updating of electoral roll ;
- (ii) appointment of Electoral Registration Officers, Presiding Officers and Polling Officers ;
- (iii) qualifications and disqualifications for registration as voters;
- (iv) such other matters which have to be or may be required to be, dealt with for the purpose of conduct free and fair election."

III. ORISSA ZILLA PARISHAD ACT, 1991

CHAPTER II

Section 6 (4) (b) : In the absence of any provision in this Act or the rules made thereunder the provisions contained in the Representation of the People Act, 1950 and the Representation of People Act, 1951 shall *mutatis mutandis* apply for the purposes of election to Samitis in the following matters, namely :—

- (i) preparation, revision and updating of electoral roll ;
- (ii) appointment of Electoral Registration Officers, Presiding Officers and Polling Officers ;
- (iii) qualifications and disqualifications for registration as voters;
- (iv) such other matters which have to be or may be required to be, dealt with for the purpose of conduct free and fair election.

IV. INDIAN PENAL CODE, 1860

CHAPTER IX-A

Offences Relating to Elections

171-A. "Candidate" "Electoral right" defined— For the purposes of this Chapter "candidate" means a person who has been nominated as a candidate at any election ;

(b) "electoral right" means the right of a person to stand, or not to stand as, or to withdraw from being a candidate or to vote or refrain from voting at an election.

XX XX XX XX XX XX XX XX XX

171-B. Bribery (1) Whoever— (i) gives a gratification to any person with the object of inducing him or any other person to exercise any electoral right or of rewarding any person for having exercised any such right ; or

(ii) accepts either for himself or for any other person any gratification as a reward for exercising any such right or for inducing or attempting to induce any other person to exercise any such right, commits the **offence of bribery** :

Provided that a declaration of public policy or a promise of publication shall not be an offence under this Section.

- (2) A person who offers, or agrees to give, or offers or attempts to procure, a gratification shall be deemed to give a gratification.
- (3) A person who obtains or agrees to accept or attempts to obtain a gratification shall be deemed to accept, a gratification, and a person who accepts a gratification, as a motive for doing what he does not intend to do, or as a reward for doing what he has not done, shall be deemed to have accepted the gratification as reward.

171-C. Undue influence at elections—(1) Whoever voluntarily interferes or attempts to interfere with the free exercise of any electoral right commits the **offence of undue influence** at an election.

- (2) Without prejudice to the generality of the provisions of sub-section (1), whoever—
- (a) **threatens any candidate or voter**, or any person in whom a candidate or voter is interested with injury of any kind, or
- (b) **induces or attempts to induce** a candidate or voter to believe that he or any person in whom he is interested will become or will be rendered an object of divine displeasure or of spiritual censure ; shall be deemed to interfere with the free exercise of the electoral right of such candidate or voter, within the meaning of sub-section (1).
- (3) A declaration of public policy or a promise of publication or the mere exercise of a legal right without intent to interfere with an electoral right, shall not be deemed to be interference within the meaning of this Section.

171-D. Personation at elections—Whoever at an election applies for a voting paper or votes in the name of any other person, whether living or dead, or in a fictitious name, or who having voted once at such election applies at the same election for a voting paper in his own name, and whoever abets, procures or attempts to procure the voting by any person in any such way, commits the **offence of personation** at an election.

171-E. Punishment for bribery—Whoever commits the offence of bribery shall be punished with imprisonment of either description for a term which may extend to one year, or with fine, or with both :

Provided that **bribery by treating shall be punished with fine only.**

Explanation—"Treating" means that form of bribery where the gratification consists in food, drink, entertainment, or provision.

171-F. Punishment for undue influence or personation at an election— Whoever commits the offence of undue influence or personation at an election shall be punished with imprisonment of either description for a term which may extend to one year, or with fine, or both.

171-G. False statement in connection with an election— Whoever with intent to affect the result of an election makes or publish any statement purporting to be a statement of fact which is false and which he either knows or believes to be false or does not believe to be true, in relation to the personal character or conduct of any candidate shall be punished with fine.

171-H. Illegal payment in connection with an election— Whoever without the general or special authority in writing of a candidate incurs or authorizes expenses on account of the holding of any public meeting, or upon any advertisement, circular or publication, in any other way whatsoever for the purpose of promoting or procuring the election of such candidate, shall be punished with fine which may extend to five hundred rupees :

Provided that if any person having incurred any such expenses not exceeding the amount of ten rupees without authority obtains within ten days from the date on which such expenses were incurred the approval in writing of the candidate, he shall be deemed to have incurred such expenses with the authority of the candidate.

171-I. Failure to keep election accounts—Whoever being required by any law for the time being in force or any rule having the force of law to keep accounts of expenses incurred at or in connection with an election fails to keep such accounts shall be punished with fine which may extend to five hundred rupees.

ଓଡ଼ିଶାରେ ତ୍ରିସ୍ତରୀୟ ପଞ୍ଚାୟତ ନିର୍ବାଚନ ସମୟରେ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଓ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଆଦର୍ଶ ଆଚରଣ ବିଧି

ପରିଚ୍ଛେଦ - ୧

ସାଧାରଣ ଆଚରଣ ବିଧି

- ୧ । କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳ କିମ୍ବା ପ୍ରାର୍ଥୀ ମୌଖିକ ବା ଲିଖିତଭାବେ ଏପରି କୌଣସି ଭାଷା ବ୍ୟବହାର କରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଏଭଳି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ନାହିଁ, ଯାହାକି ବିଭିନ୍ନ ଗୋଷ୍ଠୀ ଓ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ମଧ୍ୟରେ ଧର୍ମ, ଲିଙ୍ଗ, ଜନ୍ମସ୍ଥାନ, ଭାଷା, ଜାତି କିମ୍ବା ଗୋଷ୍ଠୀଭିତ୍ତିରେ ଅସୁଯାତ୍ନାବ, ଶତ୍ରୁତା ବା ଘୃଣାଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।
- ୨ । କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳ କିମ୍ବା ପ୍ରାର୍ଥୀ ପ୍ରକାଶ୍ୟ ବା ଗୁପ୍ତ ଭାବରେ ଏଭଳି କୌଣସି ହିଂସାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ଆଶ୍ରୟ ନେବେ ନାହିଁ ବା ସେସବୁକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବେ ନାହିଁ, ଯଦ୍ୱାରା ସାଧାରଣ ଶାନ୍ତିଶୃଙ୍ଖଳା ଭଙ୍ଗ ହେବା ସହିତ ଭୋଟରମାନଙ୍କ ମନରେ ଭୟ ବା ନିରାପତ୍ତା ବିପନ୍ନ ଆଶଙ୍କା ସୃଷ୍ଟି କରିବେ ।
- ୩ । କୌଣସି ଧାର୍ମିକ ସ୍ଥାନ, ସରକାରୀ ଭବନ ବା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ବା ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ ପରିସରରେ ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଚାର/ସଭା/କର୍ମୀ ସମ୍ମିଳନୀ ଇତ୍ୟାଦି କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।
- ୪ । ଜଣେ ଆଶାୟୀ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଏପରି କୌଣସି ପ୍ରକାରର ବାଧା କିମ୍ବା ଭୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ଯାହାକି ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥୀପତ୍ର ଦାଖଲ କରିବାରେ ଅତ୍ରାୟ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।
- ୫ । ସମସ୍ତ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଓ ପ୍ରାର୍ଥୀ ନିର୍ବାଚନ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ସହଯୋଗ କରିବେ ।
- ୬ । ନିର୍ବାଚନ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ‘ଦୁର୍ନୀତି’ ଏବଂ ‘ଅପରାଧ’ ବିବେଚିତ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ସମସ୍ତ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଏବଂ ପ୍ରାର୍ଥୀ ନିବୃତ୍ତ ରହିବେ ।

ପରିଚ୍ଛେଦ - ୨

ସଭାସମିତି, ଶୋଭାଯାତ୍ରା, ଭୋଟ ପ୍ରାର୍ଥନା ଓ ପ୍ରଚାର

- ୧ । କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳ ବା ପ୍ରାର୍ଥୀ କୌଣସି ଭୋଟର ବା ଭୋଟର ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ପ୍ରଲୋଭନ ଦେଇପାରିବେ ନାହିଁ । ଯାହାକି ଭୋଟରମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଭୋଟ ଦେବା ଅଧିକାରକୁ ମୁକ୍ତ ଭାବରେ ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବ ।
- ୨ । କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ନିର୍ବାଚନ ସଭା ଚାଲିଥିବାବେଳେ ବିରୋଧୀ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ବା ସେମାନଙ୍କ ସମର୍ଥକ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବିଶୃଙ୍ଖଳା ବା ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବେ ନାହିଁ ।
- ୩ । ସର୍ବସାଧାରଣ ସ୍ଥାନରେ ନିର୍ବାଚନ ସଭା କରିବା ଓ ସର୍ବସାଧାରଣ ରାସ୍ତାରେ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ନେବା ନିମନ୍ତେ ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କଠାରୁ ଆଗୁଆ ଅନୁମତି ନେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ନିଷେଧାଜ୍ଞା ବଳବତ୍ତର ଥିବ ତାହା କଡ଼ାକଡ଼ିତଭାବେ ପାଳନ କରିବାକୁ ହେବ । ସାଧାରଣ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ନିର୍ବାଚନ ସଭା ଓ ସର୍ବସାଧାରଣ ରାସ୍ତାରେ ଶୋଭାଯାତ୍ରା ନେବା ନିମନ୍ତେ ଅନୁମତି ଦେବା ସମୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ‘ପ୍ରଥମ ଯିଏ ଆସିବେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ’ ଭିତ୍ତିରେ ଅନୁମତି ଦେବେ । କୌଣସି ସାଧାରଣ ସଭା ବା ଶୋଭାଯାତ୍ରା ଆୟୋଜନ କରିବାବେଳେ, ସ୍ଥାନୀୟ ପୁଲିସ୍ ଓ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍‌ଙ୍କୁ ଆଗତୁରା ଜଣାଇବା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ଆଦେଶ ଓ ବାରଣ ମାନିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ୪ । ଅନ୍ୟ ଦଳର ନେତା ତଥା ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କର ଚରିତ୍ର ସଂହାର ଦ୍ୱାରା ମନ୍ଦ ମନୋଭାବ ଓ ଉତ୍ତେଜନା ସୃଷ୍ଟି ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିବାରୁ ସେଥିରୁ ସମସ୍ତେ ନିବୃତ୍ତ ରହିବେ ।

- ୪ । ସର୍ବସାଧାରଣରେ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ନେତାଙ୍କର କୁଶ ପୁଞ୍ଜିକା ଦାହ କରିବା, ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନ ଏବଂ ଅପ୍ରମାଣିତ ଅଭିଯୋଗଭିତ୍ତିରେ କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳକୁ ସମାଲୋଚନା କରିବାରୁ ସମସ୍ତେ ବିରତ ରହିବେ । କୌଣସି ନାଗରିକଙ୍କ ବାସସ୍ଥାନ କିମ୍ବା ସରକାରୀ ଅଫିସ୍ ଆଗରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରର ବିସ୍ଫୋଜ କିମ୍ବା ଧାରଣା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।
- ୬ । ଡାକବାଜି ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କଠାରୁ ଆଗୁଆ ମଞ୍ଜୁରୀ ଆଣିବାକୁ ହେବ । ରାତି ୧୦ ଘଟିକା ପରେ ଏବଂ ସକାଳ ୭ ଘଟିକା ପୂର୍ବରୁ ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ ମଧ୍ୟ ଡାକବାଜି ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ସମୟର ୩୬ ଘଣ୍ଟା ପୂର୍ବରୁ ଡାକବାଜି ଯନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବହାର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ନିଷିଦ୍ଧ ।
- ୭ । ସରକାରୀ ଅଫିସ୍ ଏବଂ ଶିକ୍ଷା ଓ ଧାର୍ମିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ/ପାଠମାନଙ୍କର କାନ୍ଥବାଡ଼ ଓ ସର୍ବସାଧାରଣ ରାସ୍ତା ଆଦିରେ ବିଜ୍ଞାପନ, ପ୍ରଚାରପତ୍ର, ପ୍ରଚାର ପତାକା ଲଗାଇବା କିମ୍ବା ପ୍ରଚାର ଘୋଷ ଲେଖିବା ନିଷିଦ୍ଧ । ଘରୋଇ କାନ୍ଥବାଡ଼ କିମ୍ବା ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ଘର/ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ଲିଖିତ ଅନୁମତି ନେଇ ପ୍ରଚାରପତ୍ର ଲଗାଯାଇପାରେ ବା ଲେଖାଯାଇପାରେ ।
- ୮ । ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଚାରରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ପ୍ରଚାରପତ୍ରରେ ମୁଦ୍ରାକର ଓ ପ୍ରକାଶକଙ୍କର ନାମ ଲିପିବଦ୍ଧ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହାଦ୍ୱାରା ଆପତ୍ତିଜନକ/ଅସମ୍ମାନସୂଚକ ଏବଂ ବେଆଇନ ଲେଖା ସମ୍ବଳିତ ପ୍ରଚାରପତ୍ର ପାଇଁ ମୁଦ୍ରାକର ଓ ପ୍ରକାଶକଙ୍କୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଉତ୍ତରଦାୟୀ କରାଯାଇ ପାରିବ ।
- ୯ । ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ ଆରମ୍ଭ ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ସମୟର ୩୬ ଘଣ୍ଟା ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ କେନ୍ଦ୍ର ନିକଟରେ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ବା ପ୍ରାର୍ଥୀମାନେ ସାଧାରଣ ସଭା ଆୟୋଜନ କରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ସେଥିରେ ଯୋଗଦେଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ପରିଚ୍ଛେଦ - ୩

ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ ଅଞ୍ଚଳ ଓ ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ ଦିବସ

- ୧ । ସମସ୍ତ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଓ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ସହଯୋଗ କରିବେ ।
- ୨ । ଭୋଟ ଦାନ ଦିବସରେ ସମସ୍ତ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଏବଂ ପ୍ରାର୍ଥୀମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭୋଟ ଦାନ କେନ୍ଦ୍ରର ୧୦୦ ମିଟର ଦୂରତା ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ ସର୍ବସାଧାରଣ କିମ୍ବା ଘରୋଇ ସ୍ଥାନରେ ନିମ୍ନୋକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟମାନ କରିବେ ନାହିଁ :-
- (କ) ଭୋଟ ପାଇଁ ପ୍ରଚାର
- (ଖ) କୌଣସି ଭୋଟରଙ୍କୁ ଭୋଟ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା
- (ଗ) କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଭୋଟ ନ ଦେବାକୁ ଭୋଟରଙ୍କୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବା
- (ଘ) ସରକାରୀ ନୋଟିସ୍ କିମ୍ବା ସଙ୍କେତ ବ୍ୟତୀତ ନିର୍ବାଚନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ନୋଟିସ୍ ବା ଚିହ୍ନ ପ୍ରଦର୍ଶନ ।
- ୩ । କୌଣସି ଭୋଟରଙ୍କ ମୁକ୍ତ ମତଦାନ ଅଧିକାର ସାବ୍ୟସ୍ତିରେ ଅନ୍ତରାୟ ହେବାଭଳି ବାଧା, ଧମକ କିମ୍ବା ବିରକ୍ତିଭାବ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।
- ୪ । କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳ କିମ୍ବା ପ୍ରାର୍ଥୀ ସେମାନଙ୍କର କର୍ମୀ ବା ସମର୍ଥକଙ୍କୁ ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ ଦିନ ଏବଂ ତା'ର ୨୪ ଘଣ୍ଟା ପୂର୍ବରୁ ମଦ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ନିଶା ଦ୍ରବ୍ୟ ସେବନ କରିବାକୁ ଦେବେ ନାହିଁ ।
- ୫ । ସମସ୍ତ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଓ ପ୍ରାର୍ଥୀ ସେମାନଙ୍କର କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ କର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ ବ୍ୟାଜ୍ ଅଥବା ପରିଚୟପତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିବେ

- ୬ । ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଓ ପ୍ରାର୍ଥୀମାନେ ଭୋଟଦାତାମାନଙ୍କୁ କେବଳ ସାଧା ଧଳା କାଗଜରେ ପରିଚୟପତ୍ର ଦେଇପାରିବେ । ଉଚ୍ଚ ପରିଚୟପତ୍ରରେ ପ୍ରାର୍ଥୀ ବା ରାଜନୈତିକ ଦଳର ନାମ କିମ୍ବା ଚିହ୍ନ ରହିବ ନାହିଁ ।
- ୭ । ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ କେନ୍ଦ୍ରର ୧୦୦ ମିଟର ବାହାରେ ସ୍ଥାପିତ କ୍ୟାମ୍ପରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ପ୍ରାଚୀରପତ୍ର, ପତାକା, ସଙ୍କେତ ଅଥବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରଚାର ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଉଚ୍ଚ କ୍ୟାମ୍ପରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ପରିବେଷଣ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଲୋକ ଜମା ହେବାକୁ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ।
- ୮ । ସମସ୍ତ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଓ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ ଦିନ ଯାନବାହନ ଚଳାଚଳ ପାଇଁ ଯେଉଁ କଟକଣା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବ, ସେସବୁକୁ ପାଳନ କରିବା ଦିଗରେ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ସହିତ ସହଯୋଗ କରିବେ । ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକୃତ ଯାନବାହନ ଚଳାଚଳ ନିମନ୍ତେ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କଠାରୁ ପରମିଟ୍ ସଂଗ୍ରହ କରି ଉଚ୍ଚ ଯାନବାହନରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବେ । ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଓ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଯାନବାହନରେ ଭୋଟରମାନଙ୍କୁ ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ନେବା ଓ ଆଣିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷିଦ୍ଧ ।
- ୯ । ଭୋଟର ଏବଂ ପ୍ରାଧିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ କମିସନ ବା ଜିଲ୍ଲା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ବିନା ଅନୁମତିରେ ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପ୍ରବେଶ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । କୌଣସି ମନ୍ତ୍ରୀ, ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ, ଉପମନ୍ତ୍ରୀ, ମୁଖ୍ୟ ସଚେତକ, ଉପମୁଖ୍ୟ ସଚେତକ, ବିରୋଧୀ ଦଳ ନେତା, ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟ ତଥା ବିଧାନ ସଭା ସଦସ୍ୟ, ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଓ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ, ପୌର ସଂସ୍ଥାର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଓ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ କେନ୍ଦ୍ର ନିମନ୍ତେ ନିଜେ ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ଭୋଟଦାତା ଅଥବା କ୍ଷମତା ସମ୍ପନ୍ନ ଏଜେଣ୍ଟ ନ ହୋଇ ଥିଲେ, ଉଚ୍ଚ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ ଚାଲିଥିବାବେଳେ ଯାଇପାରିବେ ନାହିଁ ।
- ୧୦ । ଯଦି କୌଣସି ରାଜନୈତିକ ଦଳ ଅଥବା ପ୍ରାର୍ଥୀ ନିର୍ବାଚନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମସ୍ୟାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୁଅନ୍ତି, ସେସବୁର ସମାଧାନ ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗ, ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ନିର୍ବାଚନ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ କିମ୍ବା ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆଣିପାରିବେ ।

ପରିଚ୍ଛେଦ - ୪

କ୍ଷମତାସୀନ ଦଳ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ପଦପଦବୀରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ

କେନ୍ଦ୍ରରେ କିମ୍ବା ସମ୍ବନ୍ଧିତ ରାଜ୍ୟରେ କ୍ଷମତାରେ ଥିବା ରାଜନୈତିକ ଦଳ/ଦଳମାନେ ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଚାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ସରକାରୀ କ୍ଷମତାର ବ୍ୟବହାର ସମ୍ପର୍କରେ ଯେପରି କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ ନ ଆସେ, ସେଥିପ୍ରତି ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବେ, ବିଶେଷ କରି—

- ୧ । ମନ୍ତ୍ରୀ, ରାଷ୍ଟ୍ରମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ଉପମନ୍ତ୍ରୀ, ସରକାରୀ ମୁଖ୍ୟ ସଚେତକ, ଉପମୁଖ୍ୟ ସଚେତକ, ବିରୋଧୀ ଦଳ ନେତା, ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟ ତଥା ବିଧାନ ସଭା ସଦସ୍ୟ, ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ସରକାରୀ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଓ ସରକାରୀ ଗାଡ଼ି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି, ସେମାନେ ସରକାରୀ ଗସ୍ତରେ ଯିବା ସମୟରେ ତାହା ସହିତ ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଚାର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସାମିଲ କରିବେ ନାହିଁ । ସେମାନେ ସରକାରୀ କଳ କିମ୍ବା ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ କିମ୍ବା ସରକାରୀ ଯାନବାହନ କିମ୍ବା ସର୍କିଟ୍ ହାଇସ, ଡାକବଜଲ୍ଲା ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ପରୋକ୍ଷ ଭାବେ ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଚାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।
- ୨ । ଉପରୋକ୍ତ ଅନୁଚ୍ଛେଦ (୧) ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ପଦାଧିକାରୀମାନେ ନିର୍ବାଚନ ସଭାରେ ଭାଷଣ ଦେବା କିମ୍ବା ନିର୍ବାଚନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ରାଜନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟରେ କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳକୁ ଗସ୍ତ କରିବା ସମୟରେ ସରକାରୀ ଗାଡ଼ି ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କର ଏହି ଗସ୍ତ ସମୟରେ ସରକାରୀ ଅଫିସରମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ କେବଳ ଆଇନ ଶୃଙ୍ଖଳା ରକ୍ଷାକରିବା ଓ ଉପରୋକ୍ତ ପଦାଧିକାରୀଙ୍କୁ ନିୟମାନୁଯାୟୀ ନିରାପତ୍ତା ଯୋଗାଇ ଦେବାରେ ସୀମିତ ରହିବ ।
- ୩ । କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ସାଧାରଣ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଯୋଜନାମାନ, ରିଲିଫ୍ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟଦ୍ୱାରା କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଅଞ୍ଚଳର ପୁନରୁଦ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟ, ମରୁଡ଼ି ପ୍ରପୀଡ଼ିତ ଅଞ୍ଚଳରେ ଶ୍ରମଭିତ୍ତିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ବିଧାନ ସଭା ଦ୍ୱାରା ଖର୍ଚ୍ଚ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଚାଲୁ ରହିବ । କୌଣସି ନୂତନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଯୋଜନା ଓ ପ୍ରକଳ୍ପ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ପ୍ରକାର ଆର୍ଥିକ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ବା ଘୋଷଣା, ଯାହାକି କ୍ଷମତାସୀନ ଦଳ/ଦଳମାନଙ୍କର ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ବିଜୟ ସମ୍ଭାବନାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବାରେ ସହାୟକ ହେଉଥିବ, କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏକ୍ଷେପ୍ଟରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ଉପୁଜିଲେ ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ କମିସନଙ୍କଠାରୁ ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ଲୋଡ଼ିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଉଅଛି ।

- ୪ । କୌଣସି ନିର୍ବାଚନ ମଣ୍ଡଳୀରେ ସରକାରଙ୍କଦ୍ୱାରା ଅଥବା ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟ ଓ ବିଧାନ ସଭା ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଉନ୍ନୟନ ପାଣ୍ଠିଦ୍ୱାରା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବା ଆଂଶିକ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିବା ଯୋଜନା, ପ୍ରକଳ୍ପ ବା କାର୍ଯ୍ୟର ଭୂମି ପୂଜା, ଭିତ୍ତିପ୍ରସ୍ତର ସ୍ଥାପନ ବା ଉଦ୍‌ଘାଟନ ଆଦି ଉତ୍ସବ, ମନ୍ତ୍ରୀ ବା କୌଣସି ପଦବୀଧାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଅଧିବାସୀଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯଦି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ, ପ୍ରକଳ୍ପ ବା ଯୋଜନା ସମ୍ପନ୍ନୀୟ ଉତ୍ସବାନୁଷ୍ଠାନ ସହରାଞ୍ଚଳରେ ଆୟୋଜନ କରାଯାଉଥାଏ, ସେପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଏହିଭଳି ଉତ୍ସବାନୁଷ୍ଠାନ ନିଷିଦ୍ଧ ।
- ୫ । କୌଣସି ପ୍ରକାର ଆର୍ଥିକ ଅନୁଦାନର ଘୋଷଣା ବା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି କିମ୍ବା ପାର୍ଲିଆମେଣ୍ଟ ଓ ବିଧାନ ସଭା ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଉନ୍ନୟନ ପାଣ୍ଠିରୁ ପ୍ରକଳ୍ପ ମଞ୍ଜୁରୀ ନିମନ୍ତେ ସୁପାରିଶ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।
- ୬ । ଉଭୟ ସହର ଓ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ଅବସ୍ଥିତ ଅତିଥି ଭବନ, ଡାକବଙ୍ଗଳା, ସର୍କିଲ୍ ହାଉସ୍, କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସଂସ୍ଥାଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ଅତିଥିଶାଳା ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ସେଗୁଡ଼ିକର ସଂରକ୍ଷଣ ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସମସ୍ତ ରାଜନୈତିକ ଦଳର ନେତା ବା ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ନିରପେକ୍ଷ ଭାବେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରିବ । କିନ୍ତୁ ଏହି ସୁବିଧାକୁ ସେମାନେ ପ୍ରଚାର କାର୍ଯ୍ୟ ବା କର୍ମୀ ସମ୍ମିଳନୀ ଆଦି ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରଚାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।
- ୭ । ଭୋଟରମାନଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚନରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିବା ଭଳି ବିଜ୍ଞାପନ ବା ପ୍ରଶସ୍ତିପତ୍ର କେନ୍ଦ୍ର କିମ୍ବା ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଅଥବା କୌଣସି ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ, ସମବାୟ ସମିତି ବା ସରକାରୀ ନିଗମ ପ୍ରକାଶ କରିପାରିବ ନାହିଁ ।
- ୮ । ଗଣମାଧ୍ୟମ ଯଥା ରେଡ଼ିଓ, ଟେଲିଭିଜନ ଏପରି କୌଣସି ସମାଧ ବା ଦୃଶ୍ୟ ପ୍ରଚାର ବା ପ୍ରସାରଣ କରିବେ ନାହିଁ ଯାହାକି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ବା ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଭୋଟରମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କଲାଭଳି ହେବ ।
- ୯ । ଏହି ପରିଚ୍ଛେଦ ଅନ୍ତର୍ଗତ ସମସ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଓ କଟକଣା ଉଭୟ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ, ସରକାରୀ ନିଗମ ଓ କମ୍ପାନୀଗୁଡ଼ିକର ବେସରକାରୀ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ପୌର ପରିଷଦମାନର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ଶୀର୍ଷ ସମବାୟ ସମିତି ସମେତ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ସମବାୟ ସମିତିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ସରକାରୀ ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କିମ୍ବା ସରକାରୀ ଅର୍ଥ ଅନୁଦାନ ପାଉଥିବା ସମସ୍ତ ବିନିଯୋଗ ହୋଇଥିବା କିମ୍ବା ସରକାରୀ ଅର୍ଥ ଅନୁଦାନ ପାଉଥିବା ସମସ୍ତ ସଂସ୍ଥା ଓ ତା'ର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଲାଗୁହେବ ।

ଏହି ଆଦର୍ଶ ଆଚରଣ ବିଧି ରାଜ୍ୟ ନିର୍ବାଚନ ଆୟୋଗଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ବାଚନ ବିଜ୍ଞପ୍ତି ପ୍ରକାଶନ ହେବା ଦିନଠାରୁ ଲାଗୁ ହେବ ଏବଂ ତ୍ରିସରାୟ ପଞ୍ଚାୟତ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଭୋଟ ଗଣତି ସମାପ୍ତି ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଳବତ୍ତର ରହିବ ।

ନିର୍ବାଚନ ଦୁର୍ନୀତି

ପଞ୍ଚାୟତ ଆଇନରେ ନିର୍ବାଚନ ଦୁର୍ନୀତି ଏବଂ ତତ୍‌ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଦଣ୍ଡବିଧି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଚ୍ଚତାଂଶ

୧ । ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ଆଇନ, ୧୯୬୪

ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଦଫା ୪୧— ଏହି ଅଧ୍ୟାୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତମାନଙ୍କୁ ଦୁର୍ନୀତିରୂପେ ଗଣ୍ୟ କରାଯିବ :-

୧ । ଉଚ୍ଚୋତ ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଉଥିବା ଯେକୌଣସି ଉପହାର ପ୍ରସ୍ତାବ କିମ୍ବା ଅଙ୍ଗୀକାର କିମ୍ବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଯେକୌଣସି ଲାଞ୍ଚ :-

(i) ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅଥବା ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ମତେଇବା ବା ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ—

(କ) ନିର୍ବାଚନରେ ଛିଡ଼ା ହେବାକୁ ଅଥବା ନ ହେବାକୁ କିମ୍ବା ନିର୍ବାଚନରୁ ଓହରି ଯିବାକୁ ଅଥବା ପ୍ରତିଦୃଷ୍ଟିତାରୁ ଓହରି ଯିବାକୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଏ ।

(ଖ) ଭୋଟଦାତାଙ୍କୁ ଭୋଟ ଦେବାକୁ ଅଥବା ଭୋଟ ନ ଦେବାକୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବା ପରୋକ୍ଷରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଏ ।

(ii) ପାରିତୋଷିକ ଦେଇ,—

(କ) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥୀରୂପେ ନିର୍ବାଚନରେ ଛିଡ଼ା ହେବାକୁ ଅଥବା ନ ହେବାକୁ କିମ୍ବା ପ୍ରାର୍ଥୀପତ୍ର ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବାକୁ କିମ୍ବା ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତାରୁ ଓହରି ଯିବାକୁ ପାରିତୋଷିକ ଦିଏ ।

(ଖ) କୌଣସି ଭୋଟଦାତାଙ୍କୁ ଭୋଟ ଦେବାକୁ ଅଥବା ଭୋଟ ନ ଦେବାକୁ ବିରତ କରାଇବାକୁ ପାରିତୋଷିକ ଦେଇଥାଏ ।

ସ୍ୱାକ୍ଷରଣ— ଏହି ପ୍ରକରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ “ଲାଞ୍ଚ” କହିଲେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦ ଏବଂ ପାରିତୋଷିକ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଚାକିରି ଏଥିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ । କିନ୍ତୁ ସେପରି ନିର୍ବାଚନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯଥାର୍ଥ ଉପାୟରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅର୍ଥ ଏଥିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନୁହେଁ ।

୨ । ଅବୈଧ ପ୍ରଭାବ ଅର୍ଥାତ୍ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଭୋଟ ଦେବାର ଅଧିକାର ପ୍ରତି ଯେକୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀ ଅଥବା ତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅଥବା ପରୋକ୍ଷ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରିବ ।

ଉଲ୍ଲେଖ ଥାଉକି—

(କ) ଏହି ପ୍ରକରଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ନ ପକାଇ ସେଥିରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ସେପରି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି,—

(i) ଯଦି ଜଣେ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଅଥବା ଭୋଟରଙ୍କ ପକ୍ଷ ସମର୍ଥନ କରୁଥିବା ଯେକୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀ ଅଥବା ଭୋଟର ଅଥବା ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କ୍ଷତି ଘଟାଇବା ପାଇଁ ଧମକାଏ ଅଥବା ସାମାଜିକ ବାହ୍ୟ ଏବଂ ସମାଜରୂପ କରିବା ବା ଏକଘରିକିଆ କରିବା ଅଥବା କୌଣସି ଜାତି ଅଥବା ଗୋଷ୍ଠୀରୁ ବିତାଡ଼ିତ କରିବାକୁ ଧମକାଏ; ଅଥବା

(ii) ଜଣେ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଅଥବା ଜଣେ ଭୋଟରଙ୍କୁ, ସେ ଅଥବା ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାଙ୍କ ପକ୍ଷ ସେ ସମର୍ଥନ କରୁଛନ୍ତି ।

(ଖ) ଭୋଟରଙ୍କ ଅଧିକାର ଉପରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ବ୍ୟତୀତ ସର୍ବସାଧାରଣ ନୀତି ଅଥବା ସର୍ବସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟର ଅଙ୍ଗୀକାର ଅଥବା ଆଇନତଃ ଅଧିକାରର ପ୍ରୟୋଗ ଏହି ପ୍ରକରଣ ଅର୍ଥାନୁଯାୟୀ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହେବ ନାହିଁ ।

୩ । ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ନିର୍ବାଚନର ଭବିଷ୍ୟତ ଉନ୍ନତି ସାଧନ ନିମନ୍ତେ ଜାତି, ଧର୍ମ, ବର୍ଣ୍ଣ, ଗୋଷ୍ଠୀ ଅଥବା ଜାତୀୟ ଚିହ୍ନ ଯଥା ଜାତୀୟ ପତାକା ଅଥବା ଜାତୀୟ ନିଦର୍ଶନ କାରଣରୁ ଭିକ୍ଷିକରି ପ୍ରାର୍ଥୀ ଅଥବା ତାଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଦ୍ୱାରା ଭୋଟ ଦେବାକୁ ଅଥବା ଭୋଟ ନ ଦେବାକୁ କ୍ରମବଦ୍ଧ ବା ସୁବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଅପିଲ କରାଯିବ ।

୪ । କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଚରିତ୍ର ଅଥବା ଆଚରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଥବା ତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତଥ୍ୟଗତ ବିବୃତି ପ୍ରକାଶନ କରିବା ଯାହାକି ମିଥ୍ୟା ଅଟେ ଅଥବା ଯାହାକୁ ସେ ମିଥ୍ୟା ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିଥାନ୍ତି ଅଥବା ସତ୍ୟ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରି ନ ଥାନ୍ତି, ଅଥବା ଯେକୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥୀପତ୍ର ପ୍ରତ୍ୟାହାରକରଣ ଅଥବା ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତାରୁ ଓହରିଯିବା ସମ୍ପର୍କୀୟ ବିବୃତି ଯଦି ସେହି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ନିର୍ବାଚନ ଉପରେ ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ ।

୫ । ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଅଥବା ତାଙ୍କର ପରିବାରବର୍ଗଙ୍କ ଭିନ୍ନ ଯେକୌଣସି ଭୋଟରଙ୍କୁ ଭୋଟ ଗ୍ରହଣ କେନ୍ଦ୍ର ଅଥବା ଭୋଟ ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନରୁ ନେବାଆଣିବା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଥବା ତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯଦି ପେମେଣ୍ଟ କରିହେଉ ଅଥବା ଅନ୍ୟଥା ହେଉ କୌଣସି ଯାନବାହନ ଇତ୍ୟାଦି ଉପରେ ନିଆଯାଏ ଅଥବା ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଏ ।

ସ୍ୱାକ୍ଷରଣ— ଏହି ପ୍ରକରଣର ଉଲ୍ଲିଖିତ “ଯାନବାହନ” ପଦସଂହତି କହିଲେ ମେକାନିକାଲ ପାଊର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରପେଲଡ଼ ହୋଇଥାଉ ଅଥବା ଅନ୍ୟଥା ହୋଇଥାଉ ଅଥବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯାନବାହନ ବୋହି ନେବାକୁ ହେଉ ଅଥବା ଅନ୍ୟଥା ହେଉ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ପରିବହନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିବା ଯାନବାହନକୁ ବୁଝାଇବ ।

୬ । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ସେବା ଅଥବା ଯେକୌଣସି ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅଧୀନରେ ନିଯୁକ୍ତି ଯେକୌଣସି କର୍ମଚାରୀଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ନିର୍ବାଚନର ଉନ୍ନତିକଳ୍ପେ ଭୋଟ ଦେବା ବ୍ୟତୀତ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଥବା ତାଙ୍କ ଚରଫରୁ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସହାୟତା ଗ୍ରହଣ, ପ୍ରାପ୍ତ କରିବା ଅଥବା ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବା ।

ଦଫା ୩୯—ନିର୍ବାଚନ ଅସିଦ୍ଧ ଘୋଷଣା ପାଇଁ କାରଣମାନ (i) ସିଭିଲ୍ ଜଜ୍ (କୁନିଅର ଡିଭିଜନ) ଜଣେ ନିର୍ବାଚିତ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କର ନିର୍ବାଚନକୁ ଅସିଦ୍ଧ ଘୋଷଣା କରିବେ ଯଦି ସେ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରନ୍ତି ଯେ :

XX XX XX XX XX XX XX XX XX

(ଖ) ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଦୁର୍ନୀତି ସଂଘଟିତ ହୋଇଥିଲା :

୨। ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଆଇନ୍, ୧୯୫୯

କ୍ଷତ୍ର-(କ) ଅଧ୍ୟାୟ

ଧାରା ୪୪-ଡ— ନିର୍ବାଚନରେ ଅସାଧୁ ପନ୍ଥା ବା ଦୁର୍ନୀତିମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ :

ଏହି ପରିଚ୍ଛେଦର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟାର୍ଥେ ନିମ୍ନବର୍ଣ୍ଣିତ ବିଷୟମାନ ନିର୍ବାଚନରେ ଅସାଧୁ ବା ଦୁର୍ନୀତିମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ରୂପେ ବିବେଚିତ ହେବ; ଯଥା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ବା ଦିଆଯିବାକୁ ସମ୍ମତି ଦିଆଯାଇଥିବା ବା ଦିଆଯିବାକୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦିଆଯାଇଥିବା ଉପହାର ବା ଉପହୃଦ୍ଦିକନ, ଲାଞ୍ଚ ବା ଉଲ୍ଲୋଚ; ଯାହାକି—

୧ । ନିର୍ବାଚନରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରୁଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଚରଫରୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ବା ଦିଆଯିବାକୁ ସମ୍ମତି ଦିଆଯାଇଥିବା ବା ଦିଆଯିବାକୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦିଆଯାଇଥିବା ଉପହାର ବା ଉପହୃଦ୍ଦିକନ ଇତ୍ୟାଦି ଲାଞ୍ଚ ବା ଉଲ୍ଲୋଚ; ଯାହାକି—

(i) ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ନିମ୍ନବର୍ଣ୍ଣିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟମାନ ସାଧନ ପାଇଁ ଅଥବା ନିମ୍ନବର୍ଣ୍ଣିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିବା ପାଇଁ ଦିଆଯାଇଥିବ,—

(କ) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସେପରି ନିର୍ବାଚନରେ ଠିଆହେବା ପାଇଁ କିମ୍ବା ନ ଠିଆ ହେବା ପାଇଁ କିମ୍ବା ପ୍ରାର୍ଥୀପତ୍ର ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବା ପାଇଁ କିମ୍ବା ନିର୍ବାଚନରୁ ଓହରି ଯିବା ପାଇଁ; କିମ୍ବା

(ଖ) କୌଣସି ଭୋଟଦାତା ସେପରି ନିର୍ବାଚନରେ ଭୋଟ ଦେବା ପାଇଁ; କିମ୍ବା

(ii) ପୁରସ୍କାର ସ୍ୱରୂପ—

(କ) କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସେପରି ନିର୍ବାଚନରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବାରୁ କିମ୍ବା ନ ଠିଆହୋଇଥିବାରୁ କିମ୍ବା ତାଙ୍କର ପ୍ରାର୍ଥୀପତ୍ର ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିଥିବାରୁ କିମ୍ବା ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତାରୁ ଓହରି ଯାଇଥିବାରୁ; କିମ୍ବା

(ଖ) ଜଣେ ଭୋଟଦାତା ସେପରି ନିର୍ବାଚନରେ ଭୋଟ ଦେଇଥିବାରୁ ଅଥବା ଭୋଟ ନ ଦେଇଥିବାରୁ; କିମ୍ବା

ବିଶ୍ଳେଷଣ— ଏହି ପ୍ରକରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଲାଞ୍ଚ ବା ଉଲ୍ଲୋଚ କହିଲେ, ପୁରସ୍କାର ସ୍ୱରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଆମୋଦପ୍ରମୋଦ ଏବଂ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ନିଯୁକ୍ତି ଏଥିମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ କିନ୍ତୁ ସେପରି ନିର୍ବାଚନରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଭାବେ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ପ୍ରାପ୍ୟ ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ନାହିଁ ।

୨ । ନିର୍ବାଚନରେ ଅବୈଧ ପ୍ରଭାବ ପକାଇବା ଅର୍ଥାତ କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଚରଫରୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କିମ୍ବା ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦିଗ୍ଧ ବା ମୁକ୍ତ ଭାବରେ ଭୋଟ ଦାନ ଅଧିକାରରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା କିମ୍ବା ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରିବାକୁ ବୁଝାଇବ :

ଉଲ୍ଲେଖ ଥାଉକି—

(କ) ଏହି ପ୍ରକରଣର ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସାଧାରଣ ଭାବେ କୌଣସି ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ନ ପକାଇ, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯେ ନିମ୍ନଲିଖିତ କାର୍ଯ୍ୟମାନ କରିବେ, ତାହା ସେ କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀ ବା ଭୋଟଦାତାଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦିଗ୍ଧରେ ଭୋଟ ଦାନ ଅଧିକାରରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ବିବେଚିତ ହେବ—

(i) କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ଭୋଟଦାତା ଯାହାଙ୍କ ପ୍ରତି ଅନ୍ୟ ଜଣେ ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ଭୋଟଦାତା ଅନୁରକ୍ତ, ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଆଘାତ ଦେବା ଅଥବା ସାମାଜିକ ବାସନ୍ଦ ଓ ସମାଜରୂପ କରିବା ଅଥବା ଜାତି ବା ଗୋଷ୍ଠୀରୁ ବିତାଡ଼ିତ କରିବା ଆଦି ଭୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରନ୍ତି; କିମ୍ବା

(ii) କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ଭୋଟଦାତା ଯାହାଙ୍କ ପ୍ରତି ସେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଅନୁରକ୍ତ ସେ ଦୈବୀ ଅସନ୍ତୋଷ ବା କ୍ରୋଧର ଶିକାର ହେବେ ବୋଲି ଧାରଣା ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ।

(ଖ) କିନ୍ତୁ ସରକାରୀ ନୀତି, ନିୟମ ଘୋଷଣା କରିବା କିମ୍ବା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେବା କିମ୍ବା ଆଇନଗତ ଅଧିକାରର ପ୍ରୟୋଗ ଯାହାକି ଭୋଟ ଅଧିକାର ପ୍ରତି କୌଣସି ହସ୍ତକ୍ଷେପ ସୃଷ୍ଟି କରେନାହିଁ, ତାହା ଏହି ପ୍ରକରଣର ଅର୍ଥାନୁଯାୟୀ ନିର୍ବାଚନରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ରୂପେ ବିବେଚିତ ହେବ ନାହିଁ ।

୩। ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ଜାତି, ଗୋଷ୍ଠୀ, ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଅଥବା ଧର୍ମଗତ କାରଣରୁ ଭୋଟଦେବା କିମ୍ବା ଭୋଟ ନ ଦେବା ପାଇଁ ଯଦି କାହାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାନ୍ତି କିମ୍ବା ପ୍ରାର୍ଥୀ ନିର୍ବାଚନରେ ଜିତିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜାତୀୟ ପତାକା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜାତୀୟ ସଙ୍କେତମାନ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି; ତେବେ ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟମାନ ନିର୍ବାଚନରେ ଅବୈଧ ପ୍ରଭାବ ବା ହସ୍ତକ୍ଷେପ ରୂପେ ବିବେଚିତ କରାଯିବ ।

୪। ଯଦି କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଅନ୍ୟ ଜଣେ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ଵ, ଚରିତ୍ର ବା ଆଚରଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମିଥ୍ୟା ବା କୁସ୍ଵାର୍ତ୍ତମୂଳକ ଉକ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ବା ପ୍ରକାଶିତ କରାନ୍ତି କିମ୍ବା ସେପରି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚନରେ ହରାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ସେପରି ପ୍ରାର୍ଥୀ ପ୍ରାର୍ଥୀପତ୍ର ପ୍ରତ୍ୟାହାର କଲେଣି ଅଥବା ନିର୍ବାଚନ ପ୍ରତିଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵିତାରୁ ଓହରି ଗଲେଣି ବୋଲି ମିଥ୍ୟା ସମ୍ବାଦ ପରିବେଷଣ କରନ୍ତି ବା କରାନ୍ତି, ତେବେ ତାହା ନିର୍ବାଚନରେ ଅବୈଧ ପ୍ରଭାବ ବା ହସ୍ତକ୍ଷେପ ରୂପେ ବିବେଚିତ ହେବ ।

୫। ଯଦି ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଭୋଟରଙ୍କୁ ସେ ନିଜେ କିମ୍ବା ତାଙ୍କର ପରିବାରର ସଭ୍ୟଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଭୋଟ ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଭୋଟ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ନେବା ଓ ଭୋଟ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଆଣିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯାନବାହନ ବା ନୌକା ଇତ୍ୟାଦି ଉଡ଼ାରେ ଆଣି ସେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି, ତେବେ ଏହି ନିର୍ବାଚନରେ ଅବୈଧ ପ୍ରଭାବ ବା ହସ୍ତକ୍ଷେପ ସୃଷ୍ଟି ରୂପେ ବିବେଚିତ ହେବ ।

ଉଲ୍ଲେଖ ଥାଉ କି, ଜଣେ ଭୋଟଦାତା ବା କେତେକ ଭୋଟଦାତା ଭୋଟ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଯିବା ଓ ଭୋଟ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଆସିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯାନବାହନ ଉଡ଼ାରେ ଆଣି ବ୍ୟବହାର କଲେ, ଯଦି ଏହା ଯନ୍ତ୍ରଚାଳିତ ଯାନବାହନ ହୋଇ ନ ଥାଏ, ତେବେ ଏହାକୁ ନିର୍ବାଚନରେ ଦୁର୍ନୀତିମୂଳକ ପଦ୍ଧତ୍ଵରୂପେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ନାହିଁ :

ପୁନଶ୍ଚ ଉଲ୍ଲେଖ ଥାଉ କି, କୌଣସି ଭୋଟଦାତା ଭୋଟ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଯିବା ଓ ଭୋଟ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଆସିବା ନିମିତ୍ତ ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ସର୍ବସାଧାରଣ ଯାନବାହନ ବା ରେଳଗାଡ଼ିରେ ଯାତାୟାତ କରିବାକୁ ନିର୍ବାଚନରେ ଦୁର୍ନୀତିମୂଳକ ପଦ୍ଧତ୍ଵରୂପେ ବିବେଚିତ କରାଯିବ ନାହିଁ ।

ବିଶ୍ଳେଷଣ— ଏହି ପ୍ରକରଣରେ ‘ଯାନବାହନ’ କହିଲେ ରାସ୍ତାରେ ପରିବହନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ ଯାନବାହନ କିମ୍ବା ପରିବହନଯୋଗ୍ୟ ଯାନବାହନକୁ ବୁଝାଇବ । ତାହା ଯନ୍ତ୍ରଶକ୍ତି ଦ୍ଵାରା ଚାଳିତ ହୋଇଥାଉ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଚାଳିତ ହୋଇଥାଉ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଯାନବାହନ ଚାଣିବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଉ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଉ ।

୬। କୌଣସି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ଅଥବା ତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀ ବା ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅଧୀନସ୍ଥ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ କେବଳ ଭୋଟ ଦେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବା ବ୍ୟତୀତ, ଯଦି ନିର୍ବାଚନରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାର ସାହାଯ୍ୟ ନେଇଥାନ୍ତି, ତାହା ନିର୍ବାଚନରେ ଦୁର୍ନୀତିମୂଳକ ପଦ୍ଧତ୍ଵରୂପେ ବିବେଚିତ ହେବ ।

ଧାରା ୪୪-୦-କେଉଁସବୁ କାରଣମାନଙ୍କୁ ଭିତ୍ତିକରି ନିର୍ବାଚନ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇପାରିବ ।

(୧) ସିଭିଲ୍ ଜଜ୍ (ସିନିଅର ଡିଭିଜନ) ନିର୍ବାଚନରେ ଜିଣିଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କର ନିର୍ବାଚନକୁ ରଦ୍ଦ କରିପାରିବେ, ଯଦି ସେ ନିମ୍ନବର୍ଣ୍ଣିତ ପ୍ରକାରେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ପହଞ୍ଚି ଯେ--

(କ) ସେପରି ପ୍ରାର୍ଥୀ ନିର୍ବାଚନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଥିବା ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ନିର୍ବାଚନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଧାରା ୪୪- ଡ' ର ବ୍ୟବସ୍ଥାମତେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଦୁର୍ନୀତି ବା ଅସାଧୁ ପଛା ଅବଲମ୍ବନ କରିଛନ୍ତି :

୩ । ଓଡ଼ିଶା ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଆଇନ୍, ୧୯୯୧

ପଞ୍ଚମ ପରିଚ୍ଛେଦ

ଧାରା ୩୨-ନିର୍ବାଚନ ବିବାଦ

୧ । ପରିଷଦର କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଅବସ୍ଥିତ ଥିବା ସ୍ଥାନ ଉପରେ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରୀ ଥିବା ଜିଲ୍ଲା ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କ ସମକ୍ଷରେ ନିର୍ବାଚନ-ଦରଖାସ୍ତ ଉପସ୍ଥାପନ କରା ନ ଯାଇ ଏହି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ପରିଷଦର ସଦସ୍ୟରୂପେ ବା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ବା ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷରୂପେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ନିର୍ବାଚନ ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।

୨ । ଉପଧାରା (୧) ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ୧୯୫୯ ମସିହା ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଆଇନର ଷଷ୍ଠ-‘କ’ ଅଧ୍ୟାୟରେ ସନ୍ଦିଗ୍ଧିତ (ଏହା ପରେ ଉପରୋକ୍ତ ଅଧ୍ୟାୟ ଭାବେ ସୂଚିତ) ବ୍ୟବସ୍ଥାବଳୀ ନିମ୍ନରେ ସୂଚିତ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ସହିତ ଯଥା ଆବଶ୍ୟକ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ ।

XX   XX   XX   XX   XX   XX   XX   XX   XX

(ଉତ୍ସ-ଲିଗାଲ ମିସିଲେନିକ୍ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକାଶିତ ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ମାନୁଏଲ୍ ଓ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ମାନୁଏଲ୍ ଓ ଓଡ଼ିଶା ‘ଲ’ ରିଭ୍ୟୁଇଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ମୁଦ୍ରିତ ଓଡ଼ିଶା ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ମାନୁଆଲ୍)

ନିର୍ବାଚନ ଅପରାଧ

ପଞ୍ଚାୟତ ଆଇନ୍ ଓ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡ ବିଧି ଆଇନରେ ନିର୍ବାଚନ ଅପରାଧ ଓ ତତ୍ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଦଣ୍ଡ ବିଧିର ଉଦ୍ଘୋଷଣା ।

୧ । ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ଆଇନ୍, ୧୯୬୪

ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ

ଦପା ୨୮- ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏବଂ ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ କର୍ମଚାରୀମାନେ ନିର୍ବାଚନରେ ପ୍ରଚାର କରିବାରେ ବାଧା-ରାଜ୍ୟ ସରକାର କିମ୍ବା ଯେକୌଣସି ସ୍ଥାନୀୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ କୌଣସି କର୍ମଚାରୀ ଯେକୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ତରଫରୁ ନିର୍ବାଚନରେ ପ୍ରଚାର କରିପାରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା କୌଣସି ଉପାୟରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରଭାବ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହି ଦପାର ବ୍ୟବସ୍ଥାସମୂହର ଲଂଘନ କଲେ ସେପରି ବ୍ୟକ୍ତି ଚାକିରିରୁ ବହିଷ୍କୃତ ହେବେ ।

ଦପା ୨୯-ନିର୍ବାଚନରେ ଅସଦାଚରଣ ନିମନ୍ତେ ଦଣ୍ଡ-(୧) ଏକ ବ୍ୟକ୍ତି ନିର୍ବାଚନ ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହେବେ, ଯଦି ସେ-

- (କ) କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀପତ୍ର କିମ୍ବା ଭୋଟ କାଗଜ ପ୍ରଚାରଣାପୂର୍ବକ ବିକୃତି କରେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ବଦଳ କିମ୍ବା ଜାଲ କିମ୍ବା ନଷ୍ଟ କରେ, କିମ୍ବା
- (ଖ) ଏହି ଆଇନ୍ ଏବଂ ତଦନୁଯାୟୀ ପ୍ରଣୀତ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ନଥିବୁକ୍ତ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରେ ପ୍ରକାଶିତ କୌଣସି ତାଲିକା, ନୋଟିସ୍, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦଲିଲ ଦସ୍ତାବିଜକୁ ଚଞ୍ଚକତାକୁମ୍ପେ ବା ପ୍ରଚାରଣା ପୂର୍ବକ ବିକୃତ, କ୍ଷତି, ନଷ୍ଟ କିମ୍ବା ଅପସାରଣ କରେ, କିମ୍ବା
- (ଗ) ପ୍ରାଧିକାର ନ ଥାଇ ବା କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ନ ଥାଇ କୌଣସି ଭୋଟ କାଗଜକୁ ସେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଯୋଗାଏ ଅଥବା ଭୋଟ କାଗଜ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ଗ୍ରହଣ କରେ କିମ୍ବା ଯେକୌଣସି ଭୋଟ କାଗଜ ନିଜ ପାଖରେ ରଖେ, କିମ୍ବା

- (ଘ) ଭୋଟ କାଗଜ ଭିନ୍ନ ଅନ୍ୟ କିଛି ଚଞ୍ଚକତାକୁମେ ଭୋଟ ବାକ୍ସରେ ପକାଏ, କିମ୍ବା
- (ଙ) ପ୍ରାଧିକାର ବା କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ନ ଥାଇ ନିର୍ବାଚନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ଭୋଟବାକ୍ସ କିମ୍ବା ଭୋଟ କାଗଜ ନଷ୍ଟ କରେ, ନେଇଯାଏ, ଖୋଲେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ପକାଏ, କିମ୍ବା
- (ଚ) ନିର୍ବାଚନ ପରିଚାଳନା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ଥିରକୃତ କିମ୍ବା ନିମ୍ନୁକ୍ତ ଯେକୌଣସି ଅଫିସର କିମ୍ବା କର୍ମଚାରୀଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିର୍ବାହରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟିକରେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରେ, କିମ୍ବା
- (ଛ) ଏହି ଆଇନ୍ କିମ୍ବା ତଦନୁଯାୟୀ ପ୍ରଣୀତ ନିୟମାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଏବଂ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଆବଦ୍ଧ ଥାଇ ସେପରି କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଅବହେଳା କିମ୍ବା ଅସ୍ୱୀକାର କରେ :
- (୨) ଏହି ଦଫ୍ଟରୁଯାୟୀ ନିର୍ବାଚନ ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିବା ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଏକଶହ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅର୍ଥଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡନୀୟ ହେବେ ଏବଂ ସେପରି ଅପରାଧ ଯଦି କ୍ରମାଗତ ଭାବେ କରାଯାଏ ତେବେ ପ୍ରଥମ ଦଣ୍ଡାଦେଶ ତାରିଖ ପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦିନ ପାଇଁ ପାଞ୍ଚ ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅର୍ଥଦଣ୍ଡ ଦିଆଯିବ । ସେହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଅପରାଧୀଙ୍କୁ ଅପରାଧ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ସଂଘଟନକାରୀ ରୂପେ ପ୍ରମାଣିତ କରାଯିବ ।

୨ । ଓଡ଼ିଶା ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ଆଇନ୍, ୧୯୫୯

ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

ଧାରା ୧୬-ଖ (୨)— ଏହି ଆଇନରେ କିମ୍ବା ଏହା ଅଧୀନରେ ପ୍ରଣୀତ ନିୟମରେ କୌଣସି ବିଧିବ୍ୟବସ୍ଥା ନ ଥିଲେ, ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ଅଧିନିୟମ, ୧୯୫୦ ଏବଂ ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ଅଧିନିୟମ, ୧୯୫୧ରେ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବିଧିବ୍ୟବସ୍ଥା ଆବଶ୍ୟକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହ ସମିତି ନିର୍ବାଚନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ :-

- (i) ଭୋଟର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତି, ସଂଶୋଧନ ଏବଂ ଆଧୁନିକୀକରଣ
- (ii) ଇଲେକ୍ଟୋରାଲ୍ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ ଅଫିସର, ପ୍ରିଜାକ୍ଟିଂ ଅଫିସର ଓ ପୋଲିଂ ଅଫିସର ନିଯୁକ୍ତି
- (iii) ଭୋଟରମାନେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ଏବଂ ଅଯୋଗ୍ୟତା
- (iv) ମୁକ୍ତ ଏବଂ ଅବାଧ ନିର୍ବାଚନ ପରିଚାଳନା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଦରକାରୀ ଏବଂ ଦରକାର ପଡୁଥିବା ଏହିପରି ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ବିଷୟ ।

୩ । ଓଡ଼ିଶା ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ଆଇନ୍, ୧୯୯୧

ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ

ଧାରା ୬-ଖ (୨)— ଏହି ଆଇନରେ କିମ୍ବା ଏହା ଅଧୀନରେ ପ୍ରଣୀତ ନିୟମରେ କୌଣସି ବିଧିବ୍ୟବସ୍ଥା ନ ଥିଲେ, ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ଅଧିନିୟମ, ୧୯୫୦ ଏବଂ ଲୋକ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ଅଧିନିୟମ, ୧୯୫୧ରେ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବିଧିବ୍ୟବସ୍ଥା ଆବଶ୍ୟକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହ ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ନିର୍ବାଚନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ :-

- (i) ଭୋଟର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତି, ପୁନଃଭିକ୍ଷଣ ଏବଂ ଆଧୁନିକୀକରଣ
- (ii) ଇଲେକ୍ଟୋରାଲ୍ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ ଅଫିସର, ପ୍ରିଜାକ୍ଟିଂ ଅଫିସର ଓ ପୋଲିଂ ଅଫିସର ନିଯୁକ୍ତି
- (iii) ଭୋଟରମାନେ ପଞ୍ଜିକୃତ ହେବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟତା ଏବଂ ଅଯୋଗ୍ୟତା
- (iv) ମୁକ୍ତ ଏବଂ ଅବାଧ ନିର୍ବାଚନ ପରିଚାଳନା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଦରକାରୀ ଏବଂ ଦରକାର ପଡୁଥିବା ଏହିପରି ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ବିଷୟ ।

୪ । ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡବିଧି ଆଇନ୍, ୧୮୬୦

ନବମ-(କ) ଅଧ୍ୟାୟ
(ନିର୍ବାଚନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଅପରାଧ)

୧୭୧-କ--“ପ୍ରାର୍ଥୀ”, “ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାର” ସଂଜ୍ଞାୟାତ : ଏହି ଅଧ୍ୟାୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ :

(କ) (“ପ୍ରାର୍ଥୀ” ଅର୍ଥ, କୌଣସି ନିର୍ବାଚନ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାର୍ଥୀଭାବେ ମନୋନୀତ କରାଯାଇଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି) ।

(ଖ) “ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାର” ଅର୍ଥ, କୌଣସି ନିର୍ବାଚନରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିର ଠିଆହେବା କିମ୍ବା ନ ଠିଆହେବା ଅଧିକାର, କିମ୍ବା ପ୍ରାର୍ଥୀତ୍ୱ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିବା କିମ୍ବା ଭୋଟ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବା କିମ୍ବା ଭୋଟ୍ ପ୍ରଦାନରୁ ବିରତ ରହିବା ଅଧିକାର ।

XX   XX   XX   XX   XX   XX   XX   XX   XX

୧୭୧-ଖ--ଲାଞ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରିବା :

୧ । ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି—

(i) କୌଣସି ନିର୍ବାଚନ ସଂକ୍ରାନ୍ତୀୟ ଅଧିକାର ପରିଚାଳନା କରିବା ନିମନ୍ତେ କିମ୍ବା ଏପରି ଅଧିକାର ପରିଚାଳନା କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ପୁରସ୍କୃତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଲାଞ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି, କିମ୍ବା

(ii) ଏପରି ଅଧିକାର ପରିଚାଳନା କରିଥିବାରୁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଉଚ୍ଚ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଚ୍ଛଦ କରି କିମ୍ବା ପ୍ରଚ୍ଛଦ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରି, ନିଜେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ନିମନ୍ତେ କୌଣସି ଲାଞ୍ଚକୁ ପୁରସ୍କାର ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି;

ଉଲ୍ଲେଖ ଥାଉ ଯେ କୌଣସି ସର୍ବସାଧାରଣ ନୀତିର ଘୋଷଣା କିମ୍ବା ସର୍ବସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା, ଏହି ଦଫା ଅନୁଯାୟୀ ଅପରାଧ ହେବ ନାହିଁ ।

୨ । କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ଅର୍ପଣ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ଦେବା ପାଇଁ ସମ୍ମତ ହୁଅନ୍ତି, କିମ୍ବା ଅର୍ପଣ କରନ୍ତି କିମ୍ବା କୌଣସି ଲାଞ୍ଚ ଅର୍ପଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି, ସେ ଲାଞ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଧରାଯିବ ।

୩ । କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ଲାଞ୍ଚ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ଗ୍ରହଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସମ୍ମତ ହୁଅନ୍ତି, କିମ୍ବା ଗ୍ରହଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି, ସେ ଲାଞ୍ଚ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଧରାଯିବ ଏବଂ ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଲାଞ୍ଚ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି, ଯାହା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ତାଙ୍କର ନ ଥାଏ କିମ୍ବା ଯାହା ସେ କରିନାହାନ୍ତି, ତାହା କରିବା ପାଇଁ ପୁରସ୍କାର ଭାବେ ତାହା ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି, ସେ ଉଚ୍ଚ ଲାଞ୍ଚକୁ ପୁରସ୍କାର ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଧରାଯିବ ।

୧୭୧-ଗ--ନିର୍ବାଚନ ସମୟରେ ଅଯଥା ପ୍ରଭାବ :

(୧) ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ଭାବେ ଏବଂ ମୁକ୍ତ ଭାବେ କୌଣସି ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାର ପରିଚାଳନାରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି, ସେ ନିର୍ବାଚନରେ ଅଯଥା ପ୍ରଭାବ ପକାଇବା ଅପରାଧ ସଂଘଟନ କରନ୍ତି ।

(୨) ଉପ ଦଫା (୧)ର ସାଧାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥାବଳୀରେ କୌଣସି କ୍ଷତି ନ ପହଞ୍ଚାଇ, ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି—

(କ) କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ଭୋଟରକୁ କିମ୍ବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ଯାହାଙ୍କ ପ୍ରତି କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ଭୋଟର ଇଚ୍ଛୁକ, ତାଙ୍କୁ ଯେକୌଣସି କ୍ଷତି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଧମକାନ୍ତି, କିମ୍ବା

(ଖ) କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ଭୋଟରକୁ ପ୍ରଚ୍ଛଦ କରାନ୍ତି କିମ୍ବା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି, ଏହା ବିଶ୍ୱାସ କରିବାକୁ ହେବ ଯେ, ସେ କିମ୍ବା ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ସେ ଇଚ୍ଛୁକ ସେ, ଐଶ୍ୱରୀକ ଶକ୍ତିର ଅସତ୍ତୋଷ ଲାଭ କରିବେ, ସେ, ଉପ-ଦଫା (୧) ର ଅର୍ଥାନୁଯାୟୀ ଏପରି ପ୍ରାର୍ଥୀ କିମ୍ବା ଭୋଟରର ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରୁଅଛନ୍ତି ବୋଲି ଧରାଯିବ ।

(୩) କୌଣସି ନିର୍ବାଚନ ଅଧିକାରରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, କୌଣସି ସର୍ବସାଧାରଣ ନୀତିର ଘୋଷଣା କିମ୍ବା ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କ ନିମନ୍ତେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପ୍ରତିଜ୍ଞା, ଏହି ଦଫ୍ତର ଅର୍ଥ ଅନୁଯାୟୀ, ହସ୍ତକ୍ଷେପ ବୋଲି ଧରାଯିବ ନାହିଁ ।

୧୭୧-ଘ-କୌଣସି ନିର୍ବାଚନରେ ଅନ୍ୟ ନାମ ଧାରଣ କରିବା :

କୌଣସି ନିର୍ବାଚନରେ ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଭୋଟ୍ କାଗଜ ନିମନ୍ତେ ଆବେଦନ କରନ୍ତି, କିମ୍ବା ଜୀବିତ କିମ୍ବା ମୃତ ଅନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ନାମରେ ଭୋଟ୍ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି, କିମ୍ବା କୌଣସି କାଳ୍ପନିକ ନାମରେ, କିମ୍ବା ଏପରି ନିର୍ବାଚନରେ ଥରେ ଭୋଟ୍ ପ୍ରଦାନ ପରେ, ଆଉ ଥରେ ନିଜ ନାମରେ ଭୋଟ୍ ପ୍ରଦାନ କାଗଜ ନିମନ୍ତେ ଆବେଦନ କରନ୍ତି ଏବଂ ଚେଷ୍ଟାରେ ପ୍ରେସାହନ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି, ସେ ଉକ୍ତ ନିର୍ବାଚନରେ, ଅନ୍ୟର ନାମ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଅପରାଧ ସଂଘଟନ କରନ୍ତି ।

୧୭୧-ଙ-ଲାଞ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଦଣ୍ଡ :

ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଲାଞ୍ଚଦେବା ଅପରାଧ ସଂଘଟନ କରନ୍ତି, ତାହେଲେ ସେ ଉଭୟ ବର୍ଣ୍ଣନାୟ କାରାଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରୁ ଯେ କୌଣସି କାରାଦଣ୍ଡ ଯାହା କି ଏକ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିବର୍ଦ୍ଧିତ ହୋଇପାରେ, କିମ୍ବା ଜୋରିମାନା ସହିତ କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ ହେବେ ।

ଉଲ୍ଲେଖ ଥାଉ ଯେ, ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ଲାଞ୍ଚ ପ୍ରଦାନ କରିବା, କେବଳ ଜୋରିମାନାରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ ।

ସ୍ୱକ୍ଷୀକରଣ- “ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା” ଅର୍ଥ, ସେହି ପ୍ରକାର ଲାଞ୍ଚ ପ୍ରଦାନ ଯେଉଁଠାରେ ଲାଞ୍ଚ ପ୍ରଦାନ, ଖାଦ୍ୟ, ପେୟ, ଆମୋଦପ୍ରମୋଦ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାର ବ୍ୟବହାରକୁ ବୁଝାଏ ।

୧୭୧-ଚ-କୌଣସି ନିର୍ବାଚନରେ ଅଯଥା ପ୍ରଭାବ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟର ନାମ ଗ୍ରହଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଦଣ୍ଡ :

ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ନିର୍ବାଚନରେ, ଅଯଥା ପ୍ରଭାବ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟର ନାମ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଅପରାଧ ସଙ୍ଗଠନ କରନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ଉଭୟ ବର୍ଣ୍ଣନାୟ କାରାଦଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରୁ ଯେ କୌଣସି କାରାଦଣ୍ଡ ଯାହା କି ଏକ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରିବର୍ଦ୍ଧିତ କରାଯାଇପାରିବ, କିମ୍ବା ଜୋରିମାନା ସହିତ କିମ୍ବା ଉଭୟ ଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ ।

୧୭୧-ଛ-କୌଣସି ନିର୍ବାଚନ ସମ୍ପର୍କରେ ମିଥ୍ୟା ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କରିବା :

ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, କୌଣସି ନିର୍ବାଚନର ଫଳାଫଳକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବିବରଣୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ଏପରି ବିବରଣୀକୁ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି, ଯାହା କି ମିଥ୍ୟା ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଯାହାକୁ ସେ ମିଥ୍ୟା ବୋଲି ଜାଣନ୍ତି କିମ୍ବା ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ଏବଂ ତାହା ସତ୍ୟ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ତାହା କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଚରିତ୍ର ଉପରେ ହୋଇଥାଏ, ତାହେଲେ ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କେବଳ ଜୋରିମାନାରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ ।

୧୭୧-ଜ-କୌଣସି ନିର୍ବାଚନ ସମ୍ପର୍କରେ ଅବୈଧ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବା :

କୌଣସି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କର, ସାଧାରଣ କିମ୍ବା ବିଶେଷ କ୍ଷମତା ଲିଖିତ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ ନ କରି, ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ସର୍ବସାଧାରଣ ସଭା କିମ୍ବା କୌଣସି ବିଜ୍ଞାପନ, ସର୍କୁଲାର କିମ୍ବା ପ୍ରକାଶନ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗ କରନ୍ତି କିମ୍ବା ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗ କରିବା ନିମନ୍ତେ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି, ଯାହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ କର୍ମଯୁକ୍ତ କରାଇବା, ତାହେଲେ ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପଞ୍ଚଶତ ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନାରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ ।

ଉଲ୍ଲେଖ ଥାଉ ଯେ, ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଏପରି ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥାଆନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ଦଶ ଟଙ୍କାରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ହୋଇ ନ ଥାଏ ଏବଂ ଏହି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାର ଦଶ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କର ଲିଖିତ ଅନୁମୋଦନ ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି, ତାହେଲେ ସେ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ କ୍ଷମତା ବଳରେ ଉକ୍ତ ଅର୍ଥ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଧରାଯିବ ।

୧୭୧-ଝ-ନିର୍ବାଚନ ହିସାବ ରଖିବାରେ ଅକୃତକାର୍ଯ୍ୟତା :

ବଳବତ୍ତର ଆଇନ୍ ବଳରେ କିମ୍ବା କୌଣସି ନିୟମ ବଳରେ, କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦି କୌଣସି ନିର୍ବାଚନରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଅର୍ଥର ସଠିକ ହିସାବ ନ ରଖନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ପଞ୍ଚାୟତ ଟଙ୍କା ଜୋରିମାନାରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯିବ ।

(ଉତ୍ତ-ଲିଗାଲ ମିସିଲେନୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ମାନୁଆଲ୍ ଓ ପଞ୍ଚାୟତ ସମିତି ମାନୁଆଲ୍, ଓଡ଼ିଶା ଲ ରିଭ୍ୟୁଜ୍‌ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୁଦ୍ରିତ, ଓଡ଼ିଶା ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ ମାନୁଆଲ୍ ଓ “ଦି” ‘ଲ’ ହାଉସ୍‌ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ଭାରତୀୟ ଦଣ୍ଡବିଧି ଆଇନ୍)